

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет
Кафедра громадського здоров'я з лікарсько-трудовою експертизою

«УЗГОДЖЕНО»

Гарант освітньо-професійної
програми «Фармація»

 Руслан ЛУЦЕНКО

30.08 2023.

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова вченої ради міжнародного
факультету

 Лілія БУРЯ

Протокол від 30.08 2023 № 1

СИЛАБУС

Менеджмент та маркетинг у фармації

Обов'язковий компонент

рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
галузь знань	22 «Охорона здоров'я»
спеціальність	226 «Фармація, промислова фармація»
кваліфікація освітня	Бакалавр фармації
форма навчання	денна
Курс та семестр вивчення навчальної дисципліни	Курс – 2 Семестр – 3

«УХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри громадського здоров'я
з лікарсько-трудовою експертизою

Зав. кафедри Ірина ГОЛОВАНОВА

Протокол від 1 29.08 2023 р. № 1

Полтава – 2023

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Прізвище, ім'я, по батькові викладача	<i>Харченко Наталія Вікторівна, доцент кафедри, д.е.н.</i>
Профайл викладача	https://soc-med.pdmu.edu.ua/team
Контактний телефон	+38-050-619-11-87
E-mail	nvkharченко1963@gmail.com
Сторінка кафедри на сайті ПДМУ	https://soc-med.pdmu.edu.ua/

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг навчальної дисципліни

Кількість кредитів / годин – 4 /120, із них:

Лекції (год.) – 6

Практичні(год.) – 58

Самостійна робота (год.) – 56

Вид контролю підсумковий модульний контроль (ПМК)

Ознаки навчальної дисципліни

Характер дисципліни ОК 22. циклу професійної підготовки

Політика навчальної дисципліни

Вивчення освітньої компоненти передбачає роботу в колективі. Середовище в аудиторії має бути дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.

Під час виконання письмових тестових завдань не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими оригінальними.

Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти:

- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів без використання зовнішніх джерел інформації (наприклад, окрім випадків дозволених викладачем, підготовки практичних завдань під час заняття);

- списування під час контролю знань заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів);

- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей

Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами вищої освіти:

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;

- дотримання правил внутрішнього розпорядку кафедри, бути толерантними, доброзичливим и та виваженими у спілкуванні з аспірантами та викладачами, медичним персоналом закладів охорони здоров'я;

Політика щодо відвідування занять здобувачами вищої освіти:

- присутність на всіх заняттях: лекційних, практичних, ПМК є обов'язковим з метою адекватного поточного та підсумкового оцінювання знань.

Політика дедлайну та відпрацювання здобувачами вищої освіти:

- відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з Регламентом електронного відпрацювання студентами пропущених занять і незадовільних оцінок, що затверджені у навчальному закладі;

- роботи, які здає здобувач вищої освіти з порушенням терміну без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від максимальної, наприклад, практичні навички);

- перескладання Іспиту з метою підвищення оцінки не допускається, окрім ситуацій невиконання програми дисципліни або неявки на підсумковий контроль.

Викладання на кафедрі відбувається відповідно до норм чинного законодавства України та нормативних документів ПДМУ з якими можна ознайомитися за посиланням: <https://www.pdmu.edu.ua/n-process/department-npr/normativni-dokumenti>

Звертаємо увагу!!! При вивченні окремих модулів дисципліни вітається залучення здобувачів освіти до неформальної освіти у вигляді участі у вебінарах, конференція, семінарах за тематиками дисципліни. Отримані сертифікати є підґрунтям для перезарахування тем дисципліни з отриманням відповідної оцінки.

Анотація до дисципліни:

Менеджмент та маркетинг у фармації забезпечує вивчення теоретичних основ та опанування навичок практичної роботи у сфері менеджменту та маркетингу у фармації. Розглядаються фундаментальні засади менеджменту і основні напрямки маркетингової діяльності на фармацевтичному підприємстві.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є управлінські аспекти фармацевтичної діяльності в сучасних умовах фармацевтичного ринку

Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни (міждисциплінарні зв'язки)

Пререквізити (перелік дисциплін, вивчення яких має передувати дисципліні «Менеджмент та маркетинг у фармації»): інформаційні технології у фармації, організація та економіка у фармації, технологія ліків, фармакологія, фармацевтична хімія.

Постреквізити (перелік дисциплін, для вивчення яких є обов'язковими знання, здобуті при вивченні дисципліни «Менеджмент та маркетинг у фармації») закладає основи для проходження передатестаційної практики та застосування знань та практичних навичок у професійній діяльності.

Мета та завдання навчальної дисципліни:

1.1. Метою вивчення дисципліни є навчання студентів менеджменту та маркетингу у фармації, формування знань щодо базових категорій менеджменту та маркетингу, забезпечення майбутнім спеціалістам можливості якісного виконання функціональних обов'язків, підприємницької діяльності в умовах ринку, а також здійснення загального та маркетингового управління фармацевтичними підприємствами, оптовими фірмами та аптеками з різними формами господарювання.

1.2. Завдання дисципліни: вивчення теоретичних понять, категорій, систем, інструментарію, алгоритмів та тенденцій сучасного управління в ринкових умовах з адаптацією до специфіки діяльності фармацевтичних та аптечних підприємств і закладів.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (інтегральна, загальні, спеціальні)

- інтегральна:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі фармації та промислової фармації або у процесі навчання,

що передбачає застосування певних теорій та методів фармацевтики і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

- загальні:

ЗК 01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.

ЗК 02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 04. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 05. Виявляти та вирішувати проблеми.

ЗК 06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 07. Здатність до вибору стратегії спілкування та командної роботи.

ЗК 09. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, вчитися і бути сучасно навченим.

ЗК 10. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації, приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

- спеціальні (фахові, предметні):

ФК 01. Здатність використовувати у професійній діяльності нормативно-правову базу України та рекомендації належних фармацевтичних практик.

ФК 03. Здатність застосовувати на практиці фундаментальні принципи фармацевтичної етики та деонтології, розуміти соціальні наслідки професійної діяльності, що засновані на моральних зобов'язаннях та цінностях, етичних нормах поведінки відповідно до Етичного кодексу фармацевтичних працівників України.

ФК 07. Здатність поглиблювати когнітивні та практичні уміння (навички майстерності та інноваційності на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання).

ФК 09. Здатність організовувати діяльність аптеки (у сільській місцевості) із забезпечення населення лікарськими засобами, виробами медичного призначення та іншими товарами аптечного асортименту, відповідно до вимог Національної лікарської політики, Належної аптечної практики (GPP) та інших організаційно-правових норм фармацевтичного законодавства.

ФК 10. Здатність аналізувати та прогнозувати основні економічні показники діяльності аптечних закладів, здійснювати розрахунки основних податків та зборів, формувати ціни на лікарські засоби та

вироби медичного призначення відповідно до чинного законодавства України, здійснювати товарознавчий аналіз, адміністративне діловодство, документування та управління якістю згідно нормативно-правових актів України.

ФК 11. Здатність проводити аналіз соціально-економічних процесів у фармації, форм, методів і функцій системи фармацевтичного забезпечення населення та її складових у світовій практиці, показників потреби, ефективності та доступності фармацевтичної допомоги в умовах медичного страхування та реімбурсації вартості лікарських засобів.

ФК 12. Здатність здійснювати загальне та маркетингове управління асортиментною, товарно-інноваційною, ціною, збутовою та комунікативною політиками суб'єктів фармацевтичного ринку на основі результатів маркетингових досліджень та з урахуванням ринкових процесів на національному і міжнародному ринках.

ФК 13. Здатність застосовувати підходи менеджменту у професійній діяльності аптечних, оптово-посередницьких, виробничих підприємств та інших фармацевтичних організацій відповідно до принципів Належної практики фармацевтичної освіти та Глобальної рамки FIP, демонструвати навички лідерства.

ФК 14. Здатність здійснювати виробничу діяльність аптек щодо виготовлення лікарських препаратів у різних лікарських формах за рецептами лікарів та замовленнями лікувально-профілактичних закладів, включаючи обґрунтування технології та вибір допоміжних матеріалів відповідно до правил Належної аптечної практики (GPP).

Програмні результати навчання для дисципліни:

ПРН 02. Застосовувати знання з загальних та фахових дисциплін у професійній діяльності; використовувати результати самостійного пошуку, аналізу та синтезу інформації з різних джерел для рішення типових та складних спеціалізованих завдань професійної діяльності.

ПРН 04. Позиціонувати свою професійну діяльність та особистісні якості на фармацевтичному ринку праці; формулювати цілі власної діяльності з урахуванням суспільних і виробничих інтересів.

ПРН 07. Здійснювати професійну діяльність, використовуючи інформаційні технології, «Інформаційні бази даних», системи навігації, Інтернет-ресурси, програмні засоби та інші інформаційно-комунікаційні технології.

ПРН 08. Дотримуватися норм спілкування у професійній взаємодії з колегами, керівництвом, споживачами, ефективно працювати у команді та керувати професійним розвитком осіб та груп.

ПРН 09. Використовувати методи оцінювання показників якості діяльності; виявляти резерви підвищення ефективності праці.

ПРН 11. Планувати та реалізовувати професійну діяльність на основі нормативно-правових актів України та рекомендацій належних

фармацевтичних практик.

ПРН 14. Здійснювати комплекс заходів щодо забезпечення населення та закладів охорони здоров'я лікарськими засобами й іншими товарами аптечного асортименту.

ПРН 17. Враховувати дані щодо соціально-економічних процесів у суспільстві для фармацевтичного забезпечення населення, визначати ефективність та доступність фармацевтичної допомоги в умовах медичного страхування та реімбурсації вартості ліків.

ПРН 18. Здійснювати господарський облік в аптечних закладах, адміністративне діловодство. Здійснювати процеси товарознавчого аналізу, забезпечувати вхідний контроль якості лікарських засобів та документувати їх результати.

ПРН 19. Формувати усі види цін (оптово-відпускні, закупівельні та роздрібні) на лікарські засоби, вироби медичного призначення та інші товари аптечного асортименту.

ПРН 20. Застосовувати підходи менеджменту у професійній діяльності аптечних, оптово-посередницьких, виробничих підприємств відповідно до принципів Належної практики фармацевтичної освіти та демонструвати навички лідерства.

Результати навчання для дисципліни:

Після вивчення дисципліни студенти повинні **знати**:

- основні нормативні документи з питань охорони здоров'я, функціонування аптечних (фармацевтичних) підприємств різних форм власності і господарювання;
- організацію діяльності аптечних закладів;
- порядок постачання аптечних установ;
- особливості забезпечення населення лікарськими засобами в сучасних умовах;
- правила виписування та порядок приймання рецептів;
- правила відпуску лікарських засобів з аптек;
- порядок здійснення контролю якості лікарських засобів в Україні;
- основні принципи організації системи фармацевтичної інформації;
- основні поняття фармако-економіки;
- порядок здійснення внутрішньогосподарського обліку та звітності;
- порядок проведення інвентаризації;
- порядок нарахування заробітної плати;
- сутність основних економічних показників торгівельної діяльності аптеки.

Студенти повинні **вміти**:

- користуватися нормативною, довідковою, навчальною та науковою літературою для вирішення професійних задач;

- використовувати фармацевтичну інформацію в професійній діяльності;
 - організовувати свою роботу на посадах, які можуть займати фармацевти в аптеках;
 - здійснювати відпуск лікарських засобів населенню, лікувально-профілактичним та іншим закладам;
 - дотримуватися норм фармацевтичної етики та деонтології під час виконання своїх посадових обов'язків;
 - здійснювати приймання рецептів;
 - контролювати якість лікарських засобів під час їх приймання, зберігання, виготовлення та відпуску;
 - здійснювати відпуск лікарських засобів по рецептам та без рецептурний відпуск;
 - здійснювати облік рецептури;
 - організовувати свою роботу на посадах, які можуть займати фармацевти на аптечних складах (оптових фармацевтичних фірмах);
 - вести облік робочого часу;
 - вести внутрішньогосподарського облік операцій, пов'язаний з рухом товарно-матеріальних цінностей в аптечних закладах;
 - проводити касові операції з застосуванням РРО;
 - складати звітність структурних підрозділів аптеки та товарного звіту аптеки;
 - проводити інвентаризацію товарно-матеріальних цінностей та відображати її результати в обліковій документації;
 - аналізувати основні показники торговельно-фінансової діяльності аптек.
- Студенти мають бути **поінформовані** про:
- перспективи розвитку фармацевтичної галузі;
 - сучасні досягнення фармацевтичної освіти і науки;
 - діюче законодавство, що стосується питань діяльності фармацевтичних закладів;
 - питання етики та деонтології;
 - відповідальність за порушення законодавчих норм, що регламентують фармацевтичну діяльність.

Програма дисципліни

Структура навчальної дисципліни	Кількість годин, з них				
	всього годин	аудиторних		Дистанційних	СРС
		лекцій	практичних		
1. Оцінка систем фармацевтичного забезпечення. Цілі	4		4	-	4

оцінки фармацевтичного сектору: Діагностика виникаючих проблем в системі та аналіз варіантів; Планування проекту або формування фармацевтичної політики; Моніторинг змін у фармацевтичній системі Порівняння продуктивності системи постачання з іншими системами. Методи збору інформації.					
<i>2.Управління фармацевтичними програмами.</i> Структура фармацевтичного менеджменту: Закупівлі, Управлінська підтримка, Використання. Цикл управління: планування, реалізація, моніторинг та оцінка.	4		4	-	4
<i>3.Планування фармацевтичного менеджменту.</i> Види планування: Стратегічне планування, Програмне планування, Планування роботи	4		4	-	4
<i>4.Укладання контрактів на фармацевтичні препарати та послуги.</i> Договори: Договори на закупівлю лікарських засобів; Договори на пряму поставку лікарських засобів постачальниками; Контракти на послуги поза поставками, такі як митне очищення,	4		4	-	4

складування та транспортування; Оцінка та моніторинг якості та економічної ефективності контракту					
5.Аналіз та контроль витрат на ліки. Методи: Аналіз загальної вартості; Система VEN; ABC аналіз; Аналіз терапевтичних категорій; Порівняльний аналіз цін; Аналіз термінів виконання та оплати; Аналіз терміну придатності; Аналіз прихованих витрат	4		4	-	4
6.Фінансове планування та менеджмент. Довгострокове фінансове планування, Калькуляція витрат, Встановлення цін на реалізацію лікарських засобів, Бюджетування, Касове планування, Контроль та управління ресурсами, Бухгалтерський облік і звітність.	4	2	2	-	2
7.Планування та будівництво складських приміщень. Види складських приміщень. Техніко-економічного обґрунтування. Вибір та придбання місця для нового будівництва. Стадія проектування. Тендер і етап планування проекту. Будівництво та введення в експлуатацію. Технічне обслуговування	2		2	-	2

будівель та обладнання.					
8. <i>Управління безпекою.</i> Аналіз порушень безпеки. Пошук порушень безпеки. Контроль крадіжки.	2		2	-	2
9. <i>Управління медичними складами.</i> Інформація для управління матеріалами. Потік запасів та інформації. Контроль запасів за допомогою FIFO і FEFO. Зонування складу в межах магазину. Фіксоване розташування. Рідке розташування. Напіврідке розташування. Класифікація запасів.	4		4	-	4
10. <i>Управління лікарняною аптекою.</i> Обов'язки персоналу лікарні. Організація роботи лікарняної аптеки. Лікарняна лікарська та терапевтична комісія. Дрібне лікарняне фармацевтичне виробництво. Утилізація фармацевтичних засобів.	4		4	-	2
11. <i>Фармацевтичний менеджмент закладів охорони здоров'я.</i> Управління лікарськими засобами в закладах охорони здоров'я. Управління складським приміщенням. Ведення інвентарного обліку в закладах охорони здоров'я. Видача запасів	4	2	2	-	2

зі сховища. Навчання персоналу.					
12. <i>Лабораторні послуги та медичне приладдя.</i> Використання національної політики для управління обладнанням і постачанням. Системи управління лабораторними та медичними товарами. Управління обладнанням. Дарування обладнання та інших товарів.	4		4	-	4
13. <i>Моніторинг та оцінка.</i> Визначення моніторингу та оцінювання. Питання моніторингу. Методи моніторингу. Проектування системи моніторингу. Використання показників для моніторингу та оцінки.	4		4	-	4
14. <i>Інформаційні системи фармацевтичного менеджменту.</i> Функції інформаційної системи фармацевтичного менеджменту. Піраміда інформаційних систем. Компоненти інформаційної системи фармацевтичного менеджменту.	4		4	-	4
15. <i>Комп'ютери у фармацевтичному менеджменті.</i> Комп'ютерні програми для фармацевтичного менеджменту. Кількісна	4		4	-	4

оцінка фармацевтичних потреб. Аналіз основних даних і виготовлення формулярних посібників. Електронні комунікації та медична інформація. Уроки успішної комп'ютеризації у фармацевтичному менеджменті.					
16.Управління людськими ресурсами та розвиток потенціалу. Визнання кризи людських ресурсів для охорони здоров'я. Розуміння ролі управління людськими ресурсами (HRM) на всіх рівнях системи охорони здоров'я. Оцінка сили управління персоналом в організації. Компоненти розвитку людських ресурсів. Підготовка посадових інструкцій. Дисципліна персоналу. Розгляд конфлікту.	4	2	2	-	2
17.Розробка та реалізація навчальних програм. Цілі навчання. Розробка комплексної програми навчання. Виконання програми навчання.	4		4	-	4
Всього	64	6	58	-	56

Індивідуальні завдання

1. Скласти бізнес-план аптеки.
2. Презентація бізнес-плану
3. Визначення ефективності бізнес-плану

! Тематика індивідуального завдання узгоджується с викладачем під час контактних або синхронних дистанційних годин. Виконуються письмово або у форматі PowerPoint (за згодою). Письмові роботи здаються викладачеві в охайному вигляді.

Перелік питань до ПМК

- 1.Оцінка систем фармацевтичного забезпечення.
- 2.Управління фармацевтичними програмами.
- 3.Планування фармацевтичного менеджменту.
- 4.Укладання контрактів на фармацевтичні препарати та послуги.
- 5.Аналіз та контроль витрат на ліки.
- 6.Фінансове планування та менеджмент.
- 7.Планування та будівництво складських приміщень.
- 8.Управління безпекою.
- 9.Управління медичними складами.
- 10.Управління лікарняною аптекою.
- 11.Фармацевтичний менеджмент закладів охорони здоров'я.
12. Лабораторні послуги та медичне приладдя.
13. Моніторинг та оцінка.
- 14.Інформаційні системи фармацевтичного менеджменту.
- 15.Комп'ютери у фармацевтичному менеджменті.
- 16.Управління людськими ресурсами та розвиток потенціалу.
- 17.Розробка та реалізація навчальних програм.

Форма підсумкового контролю успішності навчання - підсумковий модульний контроль.

Схема нарахування та розподіл балів, які отримують студенти

При оцінюванні засвоєння кожної теми виставляється оцінка за 4-ри бальною (традиційною) шкалою з використанням розроблених з урахуванням стандартизованих узагальнених критеріїв оцінювання знань здобувачів вищої освіти для дисципліни. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені методичними вказівками для вивчення тем. Використовуються стандартизовані узагальнені критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти (<https://www.pdmu.edu.ua/n-process/department-npr/normativni-dokumenti>).

Конвертація оцінки за традиційною 4-бальною шкалою у багатобальну (максимальний бал поточної успішності – 120 балів) – конвертація сумарної оцінки поточної успішності – проводиться лише після поточного заняття, що передуює екзамену. Конвертація проводиться за наступним алгоритмом (<https://www.pdmu.edu.ua/n-process/department-npr/normativni-dokumenti>):

– підраховується середня оцінка студента за традиційною 4-бальною шкалою, отримана протягом поточних занять, що належать до даного модуля (з точністю до сотих балу);

– для одержання конвертованої багатобальної сумарної оцінки поточної успішності за модуль середню оцінку отриману за традиційною 4-бальною шкалою треба помножити на коефіцієнт 24. Винятком є випадок, коли середня за традиційною 4-бальною шкалою оцінка складає 2 бали. У цьому разі студент отримує 0 балів за багатобальною шкалою;

– середній бал поточної успішності розраховується на загальну кількість занять у модулі, а не на фактично відвідану студентом.

Мінімальна конвертована сума балів поточної успішності для модуля дисципліни складає 72 бали.

Відпрацювання незадовільних оцінок здобувачами вищої освіти відбувається на кафедрі, кількість спроб відпрацювання незадовільної оцінки не обмежена. Відпрацювання незадовільних оцінок розпочинається за два тижні до закінчення семестру і проводиться у випадку, якщо в здобувача освіти середній бал менше 3,0.

Підсумковий модульний контроль (ПМК) здійснюється по завершенню вивчення програмного матеріалу модуля і проводиться на останньому занятті модуля. До ПМК допускають здобувачів вищої освіти, які набрали необхідну мінімальну кількість балів впродовж поточного контролю (середній бал успішності 3,0 і вище), не мають невідпрацьованих пропусків лекційних та практичних занять та виконали всі вимоги, які передбачені робочою навчальною програмою з дисципліни.

Результат ПМК оцінюється у балах і в традиційну 4-бальну оцінку не конвертується. Максимальна кількість балів ПМК складає 80 балів. Мінімальна кількість балів ПМК, при якій контроль вважається складеним складає 50 балів. Максимальна кількість балів за модуль складає 200 балів (з них до 120 балів за поточну успішність).

Форма проведення підсумкового контролю є стандартизованою та включає контроль теоретичної та практичної підготовки. На останньому занятті (ПМК) здобувач освіти отримує буклет, який містить тестові питання з однією правильною відповіддю та ситуаційні задачі (згідно умови задачі необхідно розрахувати ефективність; оцінити ситуацію та прийняти управлінське рішення згідно запропонованих умов).

Отримані бали за модуль науково-педагогічний працівник виставляє у «Відомість підсумкового модульного контролю (та індивідуальний навчальний план студента).

Студент, який за результатами складання ПМК отримав результат менший за 50 балів, зобов'язаний перескласти ПМК згідно з графіком не більше 2-х разів.

Здобувачі вищої освіти які під час вивчення освітньої компоненти середній бал поточної успішності від 4,50 до 5,0 звільняються від складання ПМК і автоматично (за згодою) отримують підсумкову оцінку відповідно (<https://www.pdmu.edu.ua/n-process/department-npr/normativni-dokumenty>), при

цьому присутність здобувача освіти на ПМК є обов'язковою. У разі незгоди з оцінкою, зазначена категорія здобувачів вищої освіти складає ПМК за загальними правилами.

Методи навчання

- вербальні (лекція, відео лекція, пояснення, розповідь, бесіда);
- наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація);
- практичні (вирішення ситуаційних задач, складання плану та програми епідеміологічного дослідження, складання плану профілактичних програм).
- активні методи (мозковий штурм, кейс-метод, ситуаційний аналіз)

Методи контролю

Усний контроль, письмовий, тестовий контроль, перевірка вирішення ситуаційних завдань, а також методи самоконтролю і самооцінки.

Методичне забезпечення

1. Робоча навчальна програма
2. Силабус дисципліни
3. Тестові питання до тем практичних занять
4. Перелік питань до підсумкового модульного контролю
5. Задачі для поточного та підсумкового контролю знань
6. Перелік завдань для самостійної роботи
7. Лекції кафедри з мультимедійним забезпеченням.

Рекомендована література

Базова

1. Громовик Б.П. Менеджмент і маркетинг у фармації: підручник./ Б.П. Громовик, Г.Д. Гасюк, О.Р. Левицька; за ред. д-ра фарм. наук, проф. Б.П. Громовика.- К.: Медицина, 2008.- С.627-655. 5.
2. Фармацевтичний менеджмент та маркетинг. Текст лекції / уклад. Л.М. Унгурян, І.Б. Петкова та ін.; ОНМедУ- Одеса, 2020, 220с.
3. Фармацевтичний менеджмент та маркетинг. Навчальний посібник / уклад. Л.М. Унгурян, І.Б. Петкова та ін.; ОНМедУ- Одеса, 2018, 160с.
4. Основи менеджменту і маркетингу у фармації: Навч.-метод. посіб. для вищих мед. (фарм.) закладів / уклад. Н.М. Косяченко, В.П. Горкуша та ін. К., 2018. 49 с.
5. Managing Access to Medicines and Health Technologies. 2012 Website: <http://www.msh.org/resource-center/ebookstore/copyright.cfm>.

Додаткова

1. Майєр Джеральд М. Міжнародне середовище бізнесу: Конкуренція та регулювання у глобальній економіці / Джеральд М.

Майєр, Данієла Л. Олесневич; автор укр. матеріалу, змін і доп. Д. Олесневич; переклади з англ.: Д. Олесневич та ін. - К.: Либідь, 2002. - 703 с.

2. Голяченко О.М. Соціальна медицина, організація та економіка охорони здоров'я: підручник для ВНЗ / О.М. Голяченко. – Тернопіль; К.; Вінниця: [б в], 1997. – 328 с.

Інформаційні ресурси:

1. Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

2. Бібліотека українських підручників [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pidruchniki.ws>.

3. Всесвітня організація охорони здоров'я www.who.int

4. Европейская база данных «Здоровье для всех» www.euro.who.int/ru/home

5. Кохрейнівський центр доказової медицини www.cebm.net

6. Кохрейнівська бібліотека www.cochrane.org

7. Національна медична бібліотека США – MEDLINE www.ncbi.nlm.nih.gov/PubMed

8. Канадський центр доказів в охороні здоров'я www.cche.net

9. Центр контролю та профілактики захворювань www.cdc.gov

10. Центр громадського здоров'я МОЗ України www.phc.org.ua

11. Українська база медико-статистичної інформації «Здоров'я для всіх»: <http://medstat.gov.ua/ukr/news.html?id=203>

12. Київський міжнародний інститут соціології <https://kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports&id=768&page>

Розробники: д.е.н., доцент Харченко Н.В.